

Aftale om kommunernes økonomi for 2013

1. Indledning

Dansk økonomi står i de kommende år over for væsentlige udfordringer. Konurrenceevnen er svækket og produktivitetsvæksten lav. Den demografiske udvikling betyder, at store årgange af ældre vil forlade arbejdsmarkedet i de kommende år. Og de store underskud på de offentlige finanser skærper kravene til at føre en ansvarlig og troværdig økonomisk politik.

Regeringen har med planen *Med Danmark i Arbejde – Udfordringer for dansk økonomi mod 2020* fremlagt en reformdagsorden, som skal tage hånd om disse udfordringer og sikre vækst og balance i økonomien frem mod 2020.

De økonomiske rammer for kommunerne i 2013 er fastsat under hensyntagen til EU-henstillingen og behovet for at konsolidere de offentlige finanser. Regeringen og KL er enige om behovet for at gennemføre reformer frem mod 2020. Det skal medvirke til at skabe rum til at prioritere den offentlige service i de kommende år.

Et bredt flertal i Folketinget står bag en budgetlov, som fastlægger de fremtidige rammer for samarbejdet mellem staten og kommunerne. Med budgetloven vil Folketinget fra 2013 skulle fastsætte fireårige lofter for de kommunale serviceudgifter.

Kommunerne har i de seneste år påtaget sig et stort ansvar i forhold til den nødvendige konsolidering af de offentlige finanser. De seneste års budgetter har holdt sig inden for de aftalte rammer, og regnskaberne for 2010 og 2011 afspejler en opstramning i forhold til styringen af den kommunale økonomi. Kommunerne har samtidig prioriteret et historisk højt investeringsniveau i de senere år. De kommunale investeringer understøtter vækst og beskæftigelse og bidrager samtidig til udbygning af velfærdssamfundet.

Kommunerne har igangsat en omstilling af opgaveløsningen på de store velfærdsområder, hvor der blandt andet tænkes i nye strukturer og samarbejdsformer, omlægning til digitale løsninger og administrativ effektivisering.

Der er i de kommende år fortsat behov for at nytænke og modernisere den offentlige opgaveløsning. Det handler om at prioritere kerneopgaver på bekostning af unødigt bureaukrati og mindre vigtige opgaver. Samtidig skal opgaverne løses bedre og billigere gennem bl.a. digitalisering og velfærdsteknologi, offentlig-privat samarbejde, bedre styring og regulering samt et

styrket fokus på resultater, effekt og omkostningsbevidsthed. Moderniseringen forudsætter et aktivt og tillidsfuldt samarbejde mellem stat og kommuner.

2. Større lokalpolitisk råderum

Regeringen og kommunerne vil samarbejde om en fortsat modernisering af den offentlige sektor. Der er således brug for et tæt og aktivt samarbejde på tværs af hele den offentlige sektor omkring de fremtidige udfordringer. Regeringen vil fremlægge forslag, der styrker den igangværende omstilling i kommunerne gennem et større lokalpolitisk råderum.

De årlige aftaler om kommunernes økonomi udgør omdrejningspunktet for fastlæggelsen af de økonomiske rammer for kommunerne og en tæt dialog mellem stat og kommuner omkring kommunernes opgaveløsning.

Regeringen og KL er enige om, at den fortsatte dialog bygger videre på de tidligere aftalte *10 principper for god decentral styring*. Afsættet er, at en stærk decentral offentlig sektor understøtter kvalitet for pengene ved, at opgaveløsningen tilpasses lokale ønsker og behov samt de konkrete forhold i den enkelte kommune.

Regeringen og KL er enige om at igangsætte et eftersyn af de *10 principper for god decentral styring*.

Principperne om decentral styring indebærer, at den offentlige styring i højere grad skal have fokus på resultater, således at der bliver rum til at udvikle og nytænke opgaveløsningen på decentralt niveau.

3. Kommunernes økonomi for 2013

Rammen for de kommunale serviceudgifter i 2013 tager udgangspunkt i de kommunale budgetter for 2012. Hertil kommer et løft til dagtilbud på 500 mio. kr. samt et løft på 300 mio. kr. til at styrke den forebyggende og sundhedsfremmende indsats i kommunerne.

Aftalen indebærer, at kommunernes serviceudgifter i 2013 udgør 231,6 mia. kr. Hertil kommer yderligere reguleringer i medfør af DUT-princippet.

Regeringen og KL er enige om, at der for kommunerne under ét vil være balance i den kommunale økonomi i 2013 med nedenstående forudsætninger.

Tabel 1
Balance for kommunerne i 2013

Mio. kr., 2013-pl	Aftale
Serviceudgifter, netto	231.572
Aktivtetsbestemt medfinansiering	19.150
Overførsler	62.032
Udgifter til forsikrede ledige mv.	14.604
Bruttoanlæg (ekskl. ældreboliger)	15.517
Øvrige udgifter	1.155
Udgifter i alt	344.030
Skatteindtægter	-249.586
Bloktilskud mv.	-76.283
- Heraf betinget bloktilskud	-3.000
Beskæftigelsestilskud	-14.604
Øvrige indtægter	-7.056
Indtægter i alt	-347.530
Ekstraordinær finansiering	-3.500

Der er fastsat et balancetilskud for at sikre balance mellem de samlede kommunale udgifter og indtægter for kommunerne under ét i 2013. Balancetilskuddet løftes i 2013 ekstraordinært med 3.000 mio. kr. med henblik på at styrke kommunernes generelle likviditet. Hertil afsættes der en lånepulje på 500 mio. kr. til kommuner med lav likviditet.

I 2013 er 3 mia. kr. af kommunernes bloktilskud betinget af kommunernes aftaleoverholdelse i budgetterne for 2013. Der er enighed om, at en eventuel regnskabssanktion vedrørende 2013 tager afsæt i det aftalte udgiftsniveau. Samtidig er regeringen og KL enige om at drøfte regnskabsresultatet for 2012, når dette foreligger.

Udgangspunktet for fastsættelsen af bloktilskuddet til kommunerne i 2013 er en uændret kommunal skattefastsættelse i 2013.

Regeringen og Enhedslisten har indgået *Aftale om justeringer i udligningssystemet*. Regeringen har i forlængelse heraf fremsat lovforslag om justeringer af udligningssystemet. Med aftalen indføres en overgangsordning, der indebærer, at de byrdefordelmæssige virkninger indføres gradvist for de kommuner, som har de største tab.

Det indgår i lovforslaget, at den ordinære særtilskudspulje forhøjes ekstraordinært til 400 mio. kr. i 2013 og 2014, mens aftalen indføres. Puljen kan som hidtil søges af såvel kommuner med aktuelle som mere vedvarende økonomiske udfordringer.

Det indgår endvidere i lovforslaget, at der oprettes en ny social særtilskudspulje på 400 mio. kr. fra og med 2013 til løsning af sociale problemer, der er store i bestemte områder af landet, typisk i de større byer.

I forbindelse med justeringen af udligningssystemet fra 2013 gives der mulighed for en vis tilpasning af de kommunale skatter under forudsætning af uændret beskatningsniveau for kommunerne under ét.

Regeringen finder, at nogle kommuner skal have mulighed for at forhøje skatten inden for en ramme på 250 mio. kr. Økonomi- og Indenrigsministeriet udmelder inden sommer de kriterier, som vil ligge til grund for fordelingen af rammen for skattestigninger. Herefter ansøger kommunerne økonomi- og indenrigsministeren om en andel af den aftalte ramme for skattestigninger.

For at skabe plads til disse skatteforhøjelser inden for et uændret beskatningsniveau for kommunerne under ét forudsættes det, at andre kommuner sætter skatten ned svarende til i alt 250 mio. kr. For 2013 etableres der en tilskudsordning til de kommuner, der har et beskatningsniveau over landsgennemsnittet, og som for 2013 nedsætter skatten. Tilskuddet kan højst udgøre 75 pct. af provenutabet i 2013, 50 pct. i 2014 og 2015 og 25 pct. i 2016. Hvis der er ønsker om skattenedsættelser på over 250 mio. kr., fastsættes en grænse for, hvor store skattenedsættelser puljen kan finansiere.

Regeringen tilkendegiver, at hvis der for 2013 sker en skatteforhøjelse for kommunerne under ét, vil der i medfør af gældende lov ske en modgående regulering af bloktilskuddet svarende til overskridelsen.

Kommuner, der på forhånd har fået en andel af rammen for skatteforhøjelser, og som vedtager en skatteforhøjelse i overensstemmelse hermed, vil blive friholdt for en eventuel individuel modregning som følge af en samlet skatteforhøjelse.

Anlæg

Regeringen og KL er enige om, at kommunernes anlægsinvesteringer i 2013 maksimalt må udgøre et niveau på 15,5 mia. kr., hvilket er fuldt finansieret inden for rammerne af aftalen. En andel af kommunernes bloktilskud på 1 mia. kr. er betinget af, at kommunernes budgetter for 2013 lever op til den aftalte ramme for anlægsudgifterne.

I 2013 udmøntes 2 mia. kr. fra Kvalitetsfonden. Kommunernes investeringsniveau på kvalitetsfundsområderne udgør således mindst 7 mia. kr. i 2013. Der afsættes en lånepulje på 750 mio. kr. til investeringer på kvalitetsfundsområderne. Lånepuljen målrettes primært kommuner i en økonomisk og likviditetsmæssig vanskelig situation.

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om at nedsætte en arbejdsgruppe om de kommunale og regionale låne- og deponeringsregler.

Arbejdsgruppen skal undersøge mulighederne for en modernisering af låne- og deponeringsreglerne for investeringer, der gennem fremtidige driftsbesparelser sikrer en fornuftig rentabilitet. Derudover undersøges mulighederne for et flerårigt perspektiv i kommuner og regioners låntagning, og der foretages en kortlægning af kommuner og regioners eksisterende lånemuligheder. Arbejdsgruppen skal tage i betragtning, at budgetloven indebærer et forstærket behov for overordnet styring i den offentlige sektor.

Almene boliger

Regeringen og KL er enige om at understøtte kommunernes muligheder for at føre en aktiv boligpolitik. Regeringen vil på den baggrund søge tilslutning til at nedsætte det kommunale grundkapitalindskud til almene boliger til 10 pct. fra 1. juli 2012 og som udgangspunkt frem til udgangen af 2016.

Overførsler

Det er forudsat i aftalen, at kommunernes overførselsudgifter vil udgøre 62,0 mia. kr. i 2013, og at kommunernes udgifter til forsørgelse og aktivering af forsikrede ledige mv. vil udgøre 14,6 mia. kr. i 2013.

Regeringen og KL er enige om, at kommunernes aktive indsats kan påvirke størrelsen af indkomstoverførslerne.

Regeringen og KL er enige om, at der foretages en midtvejsvurdering af skønnene for udgifterne til indkomstoverførsler i 2013. I tilfælde af væsentlige ændringer i skønnet for udgifterne til indkomstoverførsler sammenholdt med de øvrige forudsætninger for aftalen kan der være behov for at neutralisere dette i den indgåede aftale.

Øvrige økonomiske forudsætninger

De øvrige økonomiske forudsætninger for den kommunale økonomi i 2013 fremgår af boks 1.

Boks 1

Øvrige økonomiske forudsætninger

Bidrag til regionerne

Udgangspunktet for kommunernes grundbidrag på udviklingsområdet for 2012 var 123 kr. pr. indbygger. For 2013 vil pris- og lønregulering indebære, at udgangspunktet for bidragsfastsættelsen vil være et grundbidrag på 124 kr. på udviklingsområdet. Reguleringen er fastsat på basis af et skøn for den regionale pris- og lønudvikling fra 2012-2013 på 1,2 pct. inkl. medicin.

Den kommunale balance i 2013 tager højde for, at der er sammenhæng mellem kommunernes forventede medfinansiering på sundhedsområdet og det aftalte udgiftsniveau for regionerne. Kommunernes aktivitetsbestemte medfinansiering af regionernes sundhedsvæsen er i 2013 forudsat til 19.150 mio. kr.

Skatter

Det er ved fastsættelsen af det statsgaranterede udskrivningsgrundlag i kommunerne lagt til grund, at fremskrivningsprocenten for udskrivningsgrundlaget fra det korrigerede beregningsgrundlag for 2010 til 2013 udgør 10,8 pct.

Der er med virkning fra og med 2003 indført et loft over grundlaget for beregning af grundskyld. Det er forudsat, at reguleringsprocenten ved beregning af loftet for 2013 vil blive fastsat til 7,0 pct.

Pris- og lønudvikling

Der anvendes et skøn for pris- og lønudviklingen for kommunerne fra 2012-2013 for de samlede udgifter inkl. overførsler på 1,5 pct. PL-skønnet for serviceudgifter (ekskl. overførsler) er 1,5 pct. fra 2012-2013, og PL-skønnet for anlægsudgifter er 1,6 pct. fra 2012-2013. Der er endvidere forudsat en satsreguleringsprocent for 2013 på 1,6 pct.

Styrket økonomistyring

God økonomistyring er en forudsætning for kommunernes udgiftsstyring og bidrager samtidig til at skabe overblik og gennemsigtighed i, hvad de offentlige ressourcer anvendes til. Der er derfor igangsat et arbejde, der skal forbedre økonomistyringen markant i hele den offentlige sektor.

I staten er der fra 2012 gennemført en række initiativer, som skal understøtte bedre statslig økonomistyring på koncern- og institutionsniveau. Det er ligeledes med økonomiaftalen for 2012 aftalt, at der skal rettes fokus på styrket økonomistyring i kommunerne.

Regeringen og KL er i forlængelse heraf enige om i efteråret 2012 at gennemføre en kortlægning af kommunernes økonomistyring, der blandt andet skal fokusere på den konkrete praksis for styring, budgettering, opfølgning samt kobling mellem økonomi og aktivitet.

4. Sektorområder

Grøn omstilling - investeringer i klimatilpasning og bedre miljø og natur

Danmark skal være grønnere. Vi skal forberede os på de kommende klimaforandringer. Vandet skal være renere. Og naturen skal have det bedre. Regeringen og KL vil gennem et grønt partnerskab løfte disse udfordringer.

Regeringen og KL er enige om en række fælles initiativer, der skal understøtte en grøn omstilling i de kommende år. Det drejer sig om:

- en ambitiøs klimatilpasningsindsats, der sikrer klare rammer og nye værktøjer til kommunerne for at imødegå konsekvenserne af klimaforandringerne.
- en styrket natur- og miljøindsats, som vil bidrage til et renere vandmiljø og en bedre beskyttelse af de mange levesteder for dyr og planter i Danmark.

Investeringer i klimatilpasning

Regeringen og KL er enige om, at kommunerne løfter investeringsniveauet i klimatilpasning af spildevandsområdet med 2,5 mia. kr. i 2013. Investeringerne målrettes aktiviteter, som varetages af spildevandsselskaberne. Flere investeringer inden for spildevandssektoren vil udover at styrke klimatilpasningsindsatsen samtidig være til gavn for beskæftigelsen.

For at understøtte forsyningsselskabernes investeringer vil regeringen justere de kommunale lånegarantier ved at forlænge varigheden af garantierne og de tilhørende lånemuligheder i medfør af lånebekendtgørelsen fra 25 til 40 år. Dette vil skabe bedre sammenhæng mellem afskrivninger på spildevandsanlæg og finansieringen af nye investeringer.

Regeringen vil endvidere sikre bedre rammer for klimatilpasningsindsatsen i kommunerne med særligt fokus på at forebygge oversvømmelser. Forsyningsselskaber på spildevandsområdet skal således på visse betingelser kunne understøtte kommunale investeringer, som har til formål at styrke afledning og håndtering af regnvand. Forsyningsselskabernes indsats finansieres over taksterne for afledning af spildevand.

Udmøntning af de nærmere vilkår og rammer for klimatilpasningsindsatsen, herunder mulighederne for at justere de kommunale lånegarantier, sker i efteråret 2012. Lovgivning fremsættes i efteråret 2012 med henblik på, at reguleringen er på plads inden udgangen af 2012. Sigtet er, at reglerne får virkning for prislofterne i 2013.

Reguleringen skal sikre et klarere grundlag for den fremtidige klimatilpasningsindsats i kommunerne. Det skal i den forbindelse sikres en klar afgrænsning af, hvilke aktiviteter og udgifter, der kan takstfinansieres som led i klimatilpasning.

Kommunerne udarbejder frem mod udgangen af 2013 klimatilpasningsplaner, der indeholder en kortlægning af risikoen for oversvømmelse, og som skaber overblik og prioriterer indsatsen. Klimatilpasningsplanerne indarbejdes direkte i eller som et tillæg til kommuneplanerne. Staten understøtter kommunernes arbejde med klimatilpasningsplaner ved at stille data og kort til rådighed for kommunernes risikokortlægning og ved at gennemføre de nødvendige ændringer af regelgrundlaget.

Der gennemføres en evaluering af indsatsen i 2015. Evalueringen omfatter bl.a. erfaringer med de nye regler for takstfinansiering samt de kommunale klimatilpasningsplaner.

Regeringen vil efter sommerferien igangsætte en analyse af spildevandsområdet. Det vil som et led heri blive undersøgt, om kommunerne har de rette værktøjer som myndighed på området.

Fokus på miljø og natur

Med offentliggørelsen af de statslige vand- og naturplaner i december 2011 er rammerne for kommunernes indsats på vand- og naturområdet nu fastlagt. Grundlaget for at sikre fremdrift i implementeringen af EU's vandrammedirektiv og Natura2000-direktiverne er dermed på plads.

Regeringen og KL er enige om, at kommunerne i de kommende år skal styrke indsatsen i forhold til de beskyttede naturtyper og vandmiljøet. Indsatsen tilrettelægges således, at den målrettes løsning af opgaverne beskrevet i vand- og naturplanerne. Det indebærer en bred indsats både i forhold til naturbeskyttelse, vandløbsvedligeholdelse og – restaurering samt spildevand.

Af hensyn til implementeringen af Danmarks EU-forpligtelser er det afgørende at sikre fremdrift i indsatsen i de kommende år. Regeringen og KL er enige om, at der er tale om en opgave af betydeligt omfang. Som led i partnerskabet nedsættes derfor en myndighedsgruppe, der følger udviklingen i vand- og naturindsatsen samt drøfter prioriteterne for indsatsen i perioden efter 2015. Regeringen og KL er enige om, at reguleringen af vand- og naturindsatsen i næste planperiode inden for rammerne af direktiverne skal forenkles og tage afsæt i en mål- og rammestyring af kommunernes indsats. Der er endvidere enighed om, at indsatserne i det kommende landdistriktsprogram skal understøtte kommunernes implementering af Danmarks EU-forpligtelser på natur- og miljøområdet.

Myndighedsgruppen skal endvidere inden 1. oktober 2012 komme med konkrete forslag til forenkling og afbureaukratisering af den gældende regulering. Arbejdet sigter på at lette den kommunale administration bl.a. på vand- og naturområdet inden for en ramme på i alt 60 mio. kr. i perioden indtil 2015.

Indsatsen på spildevandsområdet udgør en særlig udfordring for kommuner med relativt mange spredte bebyggelser i det åbne land. Der er derfor enighed om at analysere spildevandsindsatsen i disse kommuner nærmere, herunder indfasningsprofiler for indsatsen.

Regeringen og KL er enige om at afsætte 106 mio. kr. årligt til kommunernes vand- og naturindsats frem mod 2015. Samtidig yder staten tilskud til de såkaldte LIFE-projekter mv. inden for en ramme på 75 mio. kr. Regeringen og KL er enige om at drøfte kompensationen for senere planperioder baseret på evt. nye krav og mål i kommende vand- og naturplaner.

I de statslige tilskudsordninger gives der tilskud til bl.a. de erstatningsrelaterede udgifter til dambrug, der pålægges kommunerne i medfør af vandplanerne. Det forventes, at udgiftsniveauet for erstatninger vil falde betydeligt i løbet af perioden indtil 2015.

Vindmøller

Aftale om den danske energipolitik 2012-2020 indebærer, at der skal opstilles flere vindmøller på land. Regeringen vil medio 2013 fremlægge et oplæg til, hvordan opstillingen af flere vindmøller kan understøttes af nye planlægningsredskaber, strategisk miljøvurdering og tilpasning af rammevilkårene som følge af teknologiudviklingen mv. KL vil blive inddraget i udarbejdelsen af oplægget.

Dagtilbud

Tilskud til bedre dagtilbud

Med finansloven for 2012 er der afsat 500 mio. kr. til bedre normeringer i dagtilbud fra 2013 og frem. Regeringen og KL er enige om, at midlerne fordeles som et tilskud til kommunerne ud fra antallet af 0-5-årige børn i kommunerne. Der er enighed om, at prioriteringen vil indebære en styrkelse af kvaliteten i dagtilbud.

Regeringen og KL er samtidig enige om at følge udviklingen i normeringerne i dagtilbud fra 2012 til 2013. Det skal understøtte, at kommunerne anvender midlerne til en generel forbedring af kvaliteten i dagtilbud. I forbindelse med aftalen om kommunernes økonomi for 2014 gøres på den baggrund status for udviklingen i normeringer i kommunerne.

Lukkedage

Med økonomiaftalen for 2009 blev det aftalt at afskaffe løsrevne lukkedage i daginstitutioner. Der har sidenhen været konstateret udfordringer med implementeringen af aftalen.

Der er på den baggrund gennemført en undersøgelse af omfanget af løsrevne lukkedage, som viser, at langt hovedparten af kommunerne ikke har løsrevne lukkedage i 2012. KL følger målrettet op i forhold til de kommuner, der har løsrevne lukkedage i 2012

Regeringen og KL er enige om, at der ikke må være løsrevne lukkedage fremover. Kommunerne skal således sikre, at der kun holdes lukkedage i daginstitutioner, når mange børn og forældre holder ferie, og fremmødet er så lavt, at det vil være uforholdsmæssigt omkostnings tungt at holde åbent. Der skal foretages en vurdering af, om der er et lavt fremmøde på de ønskede lukkedage, og vurderingen skal foretages på en sådan måde, at den afspejler forældrenes reelle pasningsbehov. Samtidig skal kommunen stille et alternativt pasningstilbud til rådighed.

Regeringen og KL er enige om, at alle kommuner skal orientere om lukkedage på institutionsniveau på kommunernes hjemmesider. Kommunerne indberetter status for omfang og placering af lukkedage i april 2013.

Der er enighed om at følge op på udviklingen i omfanget og placeringen af lukkedage frem mod økonomiaftalen for 2014.

Sundhed

Regeringen, Danske Regioner og KL er enige om, at et effektivt sundhedsvæsen, der tager udgangspunkt i, hvad der er bedst for patienten, stiller krav om et effektivt samarbejde om og sammenhæng mellem sundhedsindsatsen på tværs af sektorer.

Regeringen og KL er enige om at styrke kommunernes arbejde med forebyggelse og hverdagsrehabilitering for ældre samt kommunernes indsats over for mennesker med kronisk sygdom. Der afsættes derfor et målrettet løft til kommunerne på 300 mio. kr. i 2013 og frem.

Samlet set skal de afsatte midler styrke den forebyggende og sundhedsfremmende indsats i kommunerne og dermed medvirke til at forebygge uhensigtsmæssige indlæggelser og bidrage til sammenhængende patientforløb.

Der er igangsat en række analysearbejder, der vedrører sundhedsområdet og samspillet mellem sektorer. I *evaluering af kommunalreformen* er der på sundhedsområdet fokus på at af-dække mulige snitflader på tværs af kommune- og regionsgrænser i forhold til blandt andet patientrettet forebyggelse, genoptræning og det psykiatriske område. Hertil kommer den igangsatte *kulegravning af strukturer og incitamenter i sundhedsvæsenet* samt *udvalget vedr. potentialer for forbedret kommunal forebyggelse*, der udmønter økonomiaftalen fra juni 2011 om, at kommunernes forebyggende indsats skal analyseres med henblik på at belyse potentialerne for en styrket forebyggelsesindsats i kommunerne.

Endvidere indgår sundhed som tema i frikommuneforsøgene, som blandt andet fokuserer på samarbejde og sammenhæng mellem sektorer.

Konklusionerne fra de igangsatte analyser foreligger i løbet af 2012 og foråret 2013. Regeringen og KL er enige om i forlængelse heraf politisk at drøfte initiativer, der fremadrettet kan styrke sammenhængende patientforløb og sikre fokus på evidensbaserede forebyggelsesindsatser. Det skal medvirke til at sikre en omkostningseffektiv ressourceanvendelse med patienten i centrum.

Parterne er desuden enige om at fastholde en fælles dialog, der politisk løbende følger op på udviklingen af den forebyggende og sundhedsfremmende indsats i kommunerne. Danske Regioner indgår i dialogen vedrørende det sammenhængende sundhedsvæsen. Regeringen vil i lyset af denne dialog og i lyset af ovenstående udvalgsarbejder fremlægge et sundhedspolitisk udspil i 2013.

Kommunerne har en central opgave i forhold til at skabe rammer for det sunde liv og sikre, at færrest mulige får behov for det specialiserede sundhedsvæsen. Regeringen og KL er enige om, at den kommunale sundhedsindsats udgør en del af løsningen på de fælles udfordringer, som sundhedsvæsenet står overfor. Det fordrer bl.a. et større fokus på evidensbaserede løsninger og en mere systematisk opsamling på afprøvning af nye kommunale initiativer på sundhedsområdet.

Regeringen og KL er enige om, at kommunerne med inspiration i Sundhedsstyrelsens kommende forebyggelsespakker kan sikre målretning og prioritering af effektive indsatser.

Regeringen og KL er enige om, at en videreudvikling af nationale informationssystemer som eSundhed/KØS (Kommunaløkonomisk sundhedsinformationsgrundlag) er vigtig for at understøtte opfølgningen på kommunernes sundhedsindsats. Der er ligeledes enighed om, at den kommunale dokumentation på sundhedsområdet på samme måde som den regionale bør være tilgængelig for staten, bl.a. med henblik på formidling af viden og gode erfaringer.

Med satspuljeaftalen for 2012 er der afsat i alt 200,4 mio. kr. i perioden 2012-2015 til en national handlingsplan for den ældre medicinske patient, der skal reducere antallet af uhen-sigtsmæssige (gen)indlæggelser og styrke sammenhængen i og koordinationen af patientfor-løb. Initiativerne omfatter bl.a. fælles regionale-kommunale forløbskoordinatorfunktioner til særligt svækkede ældre medicinske patienter, opfølgende hjemmebesøg efter udskrivning og et styrket samarbejde mellem kommuner, regioner og almen praksis.

KL vil endvidere blive inddraget i arbejdet med de nationale kliniske retningslinjer. De kliniske retningslinjer skal bidrage til en effektiv ressourceudnyttelse ved at understøtte gode patientforløb og effektive arbejdsgange. Der er afsat 80 mio. kr. på finansloven for 2012 i perioden 2012-2015 til udarbejdelse af nationale kliniske retningslinjer. Der udarbejdes ca. 5 kliniske retningslinjer i 2012 og yderligere ca. 15 kliniske retningslinjer i hvert af de følgende år 2013-2015.

Der er enighed om, at retningslinjerne skal sikre en løbende prioritering på sundhedsområdet med fokus på at sikre mest mulig sundhed for pengene. Til sikring heraf nedsættes der en styregruppe for arbejdet med deltagelse af KL, Danske Regioner, Sundhedsstyrelsen og Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse.

Beskæftigelsesområdet

Kommunerne har ansvaret for, at ledige kommer i beskæftigelse. Regeringen og KL er enige om, at arbejdsudbuddet skal forøges, og at beskæftigelsesindsatsen er et vigtigt redskab til at opfylde denne målsætning.

Kommunerne har en afgørende opgave i at sikre, at ledige kommer tilbage i beskæftigelse eller påbegynder et uddannelsesforløb. Samtidig har beskæftigelsesindsatsen stor betydning for den enkelte kommunes økonomi, idet effektivitetsforskelle i indsatsen i høj grad påvirker kommunernes økonomiske handlemuligheder. Kommunernes realisering af målsætningerne i de kommende reformer af førtidspension, fleksjob, kontanthjælp mv. får således stor samfunds- såvel som kommunaløkonomisk betydning.

Forenkling og modernisering af regler

Kommunerne bruger mange administrative ressourcer på at leve op til krav om dokumentation og kontrol.

Regeringen og KL er enige om, at der skal ske en forenkling af reglerne på beskæftigelsesområdet, som kan understøtte, at ledige i højere grad får mulighed for at tage ejerskab for deres jobsituation, og som kan frigøre administrative ressourcer i kommunerne, som i stedet kan bruges på jobcentrenes primære opgave, nemlig at hjælpe ledige i job.

Som opfølgning på sidste års økonomiaftale har et udvalgsarbejde med deltagelse af Beskæftigelsesministeriet, KL og Finansministeriet i foråret 2012 forberedt flere forslag til forenklinger.

Reglerne om rettidighed og strafrefusion blev indført for at sikre, at alle dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere modtager en aktiv indsats med sigte på at hjælpe dem i job. Reglerne har dog vist sig at være tunge at administrere for kommunerne.

Regeringen og KL er på den baggrund enige om en 2-årig suspension af reglerne om 100 pct. kommunal finansiering af udgifterne til arbejdsløshedsdagpenge og kontanthjælp, hvis tilbud om aktivering og samtaler ikke gennemføres rettidigt (strafrefusion). En eventuel permanent afvikling af refusionsstraffen kan indgå i drøftelserne om en refusionsomlægning, *jf. nedenfor*.

En suspension af strafrefusionen for forsikrede ledige vil frigøre 20 mio. kr. i 2013, som indgår som element i regeringens opfyldelse af moderniseringsaftalen.

Regeringen og KL er enige om, at ledige generelt skal mødes med respekt og tillid og understøttes i at tage ejerskab for deres jobsøgning. Kommunerne bruger i dag mange ressourcer på at vejlede ledige og administrere rådigheds- og sanktionsreglerne.

Der er derfor enighed om at modernisere de kommunale rådigheds- og sanktionsregler, *jf. boks 2*. Forslagene forhandles og finansieres som led i en reform af kontanthjælpssystemet og kan først gennemføres efter en politisk aftale herom.

Boks 2

Initiativer til forenkling og modernisering af rådigheds- og sanktionsregler

- Et mere fleksibelt CV på Jobnet.dk.
- Bedre vejledning af ledige – med fokus på job.
- Jobsøgning og digital joblog for jobklare kontanthjælpsmodtagere.
- Løbende opfølgning på jobsøgningen og aftaler om jobsøgning.
- Sanktion til jobklare kontanthjælpsmodtagere, der ikke søger job som aftalt.
- Harmonisering af ydelsestræk.
- Afskaffelse af træk i transportgodtgørelse.
- Harmonisering af beregningsgrundlag for punktsanktioner.
- Frigørelsesattest for kontanthjælpsmodtagere afskaffes.

Mere fokus på mål, resultater og incitament

Staten godtgør kommunerne for en del af udgifterne til indkomstoverførsler via statslig refusion. En omlægning af den statslige refusion for de kommunale forsørgelsesudgifter, hvor kommunerne i højere grad styres ud fra resultater af beskæftigelsesindsatsen, vil kunne styrke kommunernes tilskyndelse til at yde en effektiv indsats, der modvirker længerevarende offentlig forsørgelse og fokuserer på tilbagevenden til beskæftigelse.

Herudover vil en refusionsomlægning kunne forenkle systemet og gøre det mere gennemskueligt, ligesom den rummer et betydeligt potentiale for at høste effektiviseringsgevinster.

Aftaleparterne noterer sig, at regeringen vil fremlægge et oplæg til en refusionsomlægning. KL inddrages i udarbejdelsen af oplægget, som færdiggøres inden udgangen af 2012.

Udgangspunktet er, at kommunernes udgifter til forsørgelse ikke længere skal afhænge af, hvilken ydelse der udbetales, men i højere grad af, hvor længe en borger har modtaget offentlig forsørgelse. Hovedprincippet for det nye system kan, inspireret af Arbejdsmarkedskommissionens model, fx være, at refusionsraten – uafhængigt af ydelse – gradvist aftrappes med den enkelte borgers varighed på offentlig forsørgelse. Det er samtidig vigtigt, at der sikres en indsats til udsatte borgere.

Den konkrete udformning af modellen vil samtidig skulle tage højde for evt. byrdefordelmæssige konsekvenser mellem kommunerne.

Øget fokus på modernisering og regelforenkling

En refusionsomlægning kan bidrage til at lægge det fremadrettede spor og danne udgangspunkt for yderligere afbureaukratiserings- og moderniseringstiltag på beskæftigelsesområdet med henblik på at understøtte et mere individuelt fokus i indsatsen.

Regeringen og KL er derfor enige om at fortsætte det udvalgsarbejde, som blev igangsat med økonomiaftalen for 2012. Der er enighed om, at arbejdet tager afsæt i nedenstående konkrete temaer:

- Bedre effekter af beskæftigelsesindsatsen gennem mere individuelle kontaktfølber.
- Forenkling af kommunikation mellem a-kasser og jobcentre om rådighed og sanktioner.
- Dataregistreringskrav på beskæftigelsesområdet.
- Forenkling af de administrative regler om kategorisering af ledige, opgørelsesmetoder i forhold til kontaktfølber og aktivering samt beregning af ydelser.
- Bedre muligheder for en sammenhængende indsats for borgerne i den enkelte kommune.

Udvalgsarbejdet skal munde ud i en række konkrete forslag til afbureaukratiserings- og moderniseringstiltag. Udvalget afrapporterer senest i april 2013 med henblik på, at forslagene kan indgå i regeringens reformarbejde.

Folkeskole

Folkeskolen er fundamentet for det danske uddannelsessystem. Alligevel forlader for mange i dag folkeskolen uden tilstrækkelige kompetencer til at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse. Regeringen og KL er derfor enige om at understøtte en mere inkluderende folkeskole, så alle elever sikres et højt fagligt udbytte af undervisningen. Regelforenkling og bedre ressourceudnyttelse skal samtidig understøtte mere og bedre undervisning til eleverne.

Inklusion

Regeringen og KL er enige om fortsat at arbejde for en omstilling af folkeskolen, så en stigende del af eleverne inkluderes. Regeringen understøtter kommunernes indsats gennem et rådgivningsteam, hvortil der med satspuljen for 2012 er afsat 60 mio. kr. i 2012-2015. Hertil kommer etablering af et nationalt ressourcecenter for specialundervisning og inklusion i folkeskolen.

Der er enighed om, at en succesfuld omstilling til øget inklusion skal måles på andelen af elever, der inkluderes i den almindelige undervisning, at det faglige niveau i den almindelige undervisning sikres, og at eleverne deltager socialt og trives.

Regeringen og KL er enige om følgende målsætninger:

- Andelen af elever, der inkluderes i den almene undervisning, øges. Målet er således, at andelen af elever i almindelig undervisning i 2015 er forøget fra 94,4 pct. til 96,0 pct. af det samlede elevtal i folkeskolen.
- Andelen af elever, der får 2 eller derunder i læsning, retstavning og matematisk problemløsning i 9. klasses afgangsprøve skal være reduceret i 2015 og reduceres yderligere frem mod 2018.
- Elevernes trivsel fastholdes i takt med omstillingen til øget inklusion.

Samtidig er parterne enige om at have fokus på at følge udviklingen inden for centrale fokusområder; kompetencer, inklusionsfremmende styringsmodeller og opbakning til inklusion.

Der sker en årlig afrapportering af status på omstillingen til øget inklusion. Omstillingen følges foreløbig i en periode over tre år. I den forbindelse er regeringen og KL enige om, at der gennemføres en tilbagevendende repræsentativ undersøgelse af omstillingen til øget inklusion i 10-12 udvalgte kommuner, herunder på baggrund af data om supplerende undervisning.

Undervisning af anbragte børn

Regeringen og KL er enige om, at der er behov for, at interne skoler anvendes i mindre omfang, og at eleverne i højere grad skal inkluderes i folkeskolen. Samtidig er der behov for at fokusere skolekommunens tilsyn med, at undervisningen i de interne skoler lever op til kravene i folkeskoleloven, herunder at eleverne så vidt muligt tilbydes den fulde fagrække, deltager i de nationale test og aflægger folkeskolens afgangsprøve.

Regeringen og KL er endvidere enige om at fortsætte arbejdet med at sikre, at undervisningen på de interne skoler fører til, at eleverne gennemfører videre uddannelse, herunder at de har en uddannelsesplan, og at kommunen følger op på resultaterne på den enkelte interne skole.

De aftalte initiativer i forhold til undervisning af anbragte børn på interne skoler skal ses i sammenhæng med et generelt styrket fokus på, at udsatte børn og unge gennemfører folkeskolens afgangsprøve.

Bedre ressourceudnyttelse

Det indgik i sidste års økonomiaftale, at der skulle ske en forenkling af reglerne på folkeskoleområdet med henblik på at give kommunerne friere rammer til en lokal prioritering. Som led i et udvalgsarbejde i foråret 2012 er der udarbejdet et katalog med konkrete forslag til, hvordan der kan sættes mere fokus på resultater og mindre fokus på processer. Regeringen vil arbejde for, at forslagene fra dette arbejde indgår i forbindelse med udarbejdelsen af en reform af folkeskolen.

Regeringen og KL er enige om, at kommunerne skal fortsætte den igangværende omstilling på folkeskoleområdet, hvor skolestrukturen tilpasses for at skabe stærkere faglige miljøer og sikre bedre ressourceudnyttelse, og hvor der i stigende grad anvendes digitale læringsmidler

Målsætningen om bedre ressourceudnyttelse skal ses i relation til lærernes arbejdstid. Anvendelsen af lærernes arbejdstid er reguleret i centrale overenskomster og lokale arbejdstidsaftaler. Dette begrænser mulighederne for at anvende lærernes arbejdstid mere hensigtsmæssigt. Regeringen og KL er på den baggrund enige om, at der er behov for at få mere undervisningstid for de nuværende lærerressourcer i folkeskolen.

Endelig er regeringen og KL enige om, at der er behov for bedre viden om effekten af efteruddannelsesaktiviteter med henblik på at målrette kompetenceudviklingen i folkeskolen og i dagtilbuddene. Der igangsættes et arbejde, der skal kortlægge efteruddannelsesindsatsen med henblik på at opnå en mere hensigtsmæssig udnyttelse af ressourcerne og størst mulige læringsmæssige effekt af indsatsen.

Internationale tilbud i regi af folkeskolen

Regeringen og KL er enige om, at der skal skabes muligheder for at etablere internationale grundskoletilbud i kommunalt regi. Regeringen vil således søge tilslutning til lovændringer med henblik på, at kommunalbestyrelsen kan få særlige bemyndigelser til at etablere internationale linjer på en eller flere af kommunens folkeskoler eller internationale skoler, der er fritstående i forhold til kommunens folkeskoler.

Socialområdet

Efter en årrække med kraftig udgiftsvækst har kommunerne fået styr på udgiftsudviklingen på det specialiserede socialområde. Det er centralt, at kommunerne fastholder dette fremover.

Kommunerne har samtidig igangsat en omstilling af indsatsen på det specialiserede socialområde, hvor der i stigende grad anvendes inkluderende tilbud, og hvor der i stigende grad er fokus på, at de eksisterende ressourcer skal anvendes bedre. Regeringen og KL er enige om at arbejde videre med et styrket fokus på, at den kommunale indsats virker og har den ønskede effekt, hvilket også er et centralt tema i regeringens arbejde med en socialreform.

Som overordnet ramme for samarbejdet har regeringen og KL indgået et partnerskab om socialområdet, der skal sætte fokus på klare mål for indsatser, øget vidensopbygning og udbredelse af de metoder, der har vist sig at virke.

Regeringen og KL er enige om at omstille indsatsen for udsatte børn og unge med fokus på følgende centrale mål for udviklingen i de kommende år:

- *Uddannelse i fokus.* Kun 88 pct. af de udsatte børn og unge havde som 18-årige gennemført folkeskolens afgangsprøve i 2009, mens det tilsvarende tal for øvrige børn og unge var 98 pct. Der er på den baggrund enighed om at løfte andelen af udsatte børn og unge, der gennemfører folkeskolens afgangsprøve i de kommende år. Et konkret mål herfor aftales i regi af partnerskabet på socialområdet. Det er i den forbindelse centralt,

at kommunerne sætter fokus på bekymrende skolefravær. Samtidig understøttes målet af de aftalte tiltag om undervisning af anbragte børn på interne skoler.

- *Udbredelse af familieprogrammer.* Brugen af familieprogrammer skal udbredes i kommunerne. Med satspuljeaftalen for 2012 er der afsat 10 mio. kr. årligt til at understøtte kommunernes arbejde hermed.
- *Øget brug af plejefamilier.* Brugen af plejefamilier, herunder netværkspleje, skal øges til fordel for andre anbringelsesformer. Dette skal ses i sammenhæng med en tættere opfølgning i forhold til kommunernes supervision og uddannelsesindsats i forhold til plejefamilier.

På baggrund af de positive erfaringer med DUBU er parterne enige om at fremrykke målet for udbredelse af DUBU således, at kommunerne senest i 2014 har anskaffet DUBU eller et tilsvarende it-system. Det skal sikre en systematisk sagsbehandling i alle kommuner, som kan medvirke til at forebygge alvorlige fejl i enkeltsager og sikre bedre styring.

Der er enighed om at følge op på omstillingen af indsatsen for udsatte børn og unge og de aftalte målsætninger i de kommende år. Samtidig er der enighed om i fællesskab at understøtte udviklingen og udbredelsen af metoder og systematikker i den sociale praksis, der er omkostningseffektive og har en dokumenterbar effekt for borgeren. Det vil bl.a. ske i regi af partnerskabet på socialområdet.

Regeringen og KL er enige om at igangsætte en analyse, der skal danne grundlag for forenklingen af serviceloven på voksenområdet og understøtte en helheds- og resultatorienteret indsats, og som skal understøtte kommunernes muligheder for at styre og prioritere serviceydelser inden for de givne fysiske rammer.

Regeringen og KL er enige om, at der er behov for at styrke godkendelsen af og tilsynet med tilbud på det sociale område. På den baggrund er der i regi af partnerskabet på socialområdet udsendt fælles anbefalinger for det gode tilsyn på børneområdet til kommunerne. I forlængelse heraf er regeringen og KL enige om i efteråret at drøfte, hvordan man kan løfte kvaliteten af godkendelse og tilsyn i forhold til sociale tilbud. Regeringen vil i efteråret fremlægge et forslag til en ny model for godkendelse af og tilsyn med tilbud efter serviceloven.

Transport – omlægning af befordringsordninger

Regeringen, Danske Regioner og KL har gennemført en analyse af de kommunale befordringsordninger. Analysen viser, at udgifterne til de kommunale befordringsordninger vil kunne reduceres med i størrelsesordenen 430 mio. kr. årligt.

De skønnede gevinster følger af lavere kørselspriser via mere effektive udbud, samt at kørslen kan tilrettelægges og planlægges bedre i trafiksselskaberne.

Der igangsættes en analyse af konkrete muligheder for at indhøste de skønnede effektiviseringsgevinster fra 2014. I analysen indgår en model, hvor de regionale trafiksselskaber overtager ansvaret for udbud og planlægning, mens kommunerne fortsat varetager visitation og budgetansvar. Samtidig skal analysen afdække behovet og mulighederne for lokale løsninger. Analysen færdiggøres primo 2013.

Regeringen og KL er enige om i fællesskab at prioritere de frigjorte effektiviseringsgevinster i forbindelse med drøftelserne om kommunernes økonomi for 2014.

5. Modernisering og bedre ressourceanvendelse

I de kommende år er der begrænset rum til at udvide rammerne for det offentlige forbrug. Det betyder, at udvikling og forbedring af den kommunale service må ske inden for de givne økonomiske rammer. Fortsat modernisering af den kommunale opgaveløsning er derfor en forudsætning for at fremtidssikre den offentlige velfærd.

Med *Danmark i arbejde – Udfordringer for dansk økonomi frem mod 2020* vil regeringen igangsætte en gennemgribende modernisering af den offentlige sektor. Målet er at prioritere kerneopgaverne samt understøtte en bedre ressourceudnyttelse i opgaveløsningen.

Kommunerne er i gang med at omstille og nytænke serviceproduktionen på de store velfærdsområder, hvor der bl.a. tænkes i nye strukturer, løsninger og samarbejdsformer. Der er fortsat en række muligheder for at understøtte en bedre lokal ressourceudnyttelse og dermed en bedre service til borgerne.

En modernisering af den kommunale opgaveløsning kræver et tæt, aktivt og tillidsbaseret samarbejde mellem regeringen og kommunerne. Nogle moderniseringsinitiativer vil kræve regeringstiltag, mens andre initiativer vil kunne gennemføres af kommunerne selv.

Regeringen og KL er enige om en ambitiøs målsætning for moderniseringsarbejdet frem mod 2020. Der er i forlængelse heraf enighed om i fællesskab at frigøre ressourcer i kommunerne svarende til samlet 1½ mia. kr. i 2013 og 2014.

Kommunerne kan anvende de frigjorte ressourcer til at forbedre den borgernære service i overensstemmelse med de lokale behov.

Den nye *moderniseringsaftale* indebærer konkret, at regeringen såvel som kommunerne hver vil gennemføre initiativer for i alt 750 mio. kr. frem til 2014.

En ambitiøs modernisering af den kommunale opgaveløsning forudsætter et aktivt bidrag fra kommunerne i form af konkrete ideer til nye statslige initiativer, herunder regelforenkling, digitalisering mv. Regeringen og KL er derfor enige om at igangsætte en ide-proces for nye konkrete initiativer.

I forhold til 2013 har regeringen fremlagt initiativer for 358 mio. kr., som vil indgå i regeringens opfyldelse af aftalen, *jf. bilag 1*.

Regeringen og KL er samtidig enige om, at kommunerne vil fortsætte arbejdet med at omstille og effektivisere og som led i deres opfyldelse af aftalen bl.a. sætte fokus på følgende områder:

- Mindre administration i kommunerne, herunder som følge af effektivisering af løn, bogføring og regnskab.
- Øget tilslutning til SKI's forpligtende rammeaftaler.
- Digitalisering og velfærdsteknologi, herunder implementering af digital post, selvbetjening og telemedicinsk sårvurdering.

Samtidig er der enighed om at følge systematisk op på implementeringen af de igangsatte initiativer.

Digitalisering

Digitalisering er et centralt redskab til at forny den offentlige sektor, skabe økonomisk råderum og sikre en mere fleksibel, moderne service.

Regeringen og KL er enige om, at implementeringen af de første to bølger af obligatoriske digitale selvbetjeningsløsninger frigør 41 mio. kr. i 2013 og 255 mio. kr. i 2014. Hertil kommer yderligere gevinster ved obligatorisk digital selvbetjening og mere effektiv informationssøgning på resterende kommunale områder, på minimum 300 mio. kr.

For at kommunikationen mellem offentlige myndigheder, borgere og virksomheder kan overgå til digitale løsninger, har regeringen fremlagt lovforslag om obligatorisk digital post. Lovforslaget bidrager blandt andet til effektiviseringsgevinster i kommunerne på 212 mio. kr. i 2013 stigende til 547 mio. kr. i 2015. Heraf udgør kommunale mindreudgifter til porto, materiale mv. i alt 103 mio. kr. i 2013 med stigende profil, som modregnes i det kommunale bloktilskud i overensstemmelse med DUT-princippet. De øvrige gevinster indgår i moderniseringsaftalen med 24 mio. kr. i 2013. Det afspejler et yderligere omprioriteringspotentiale i forhold til tidligere projekter om fjernprint og digital dokumentboks.

Regeringen og KL vil samarbejde om at sikre effektive indkøb og konkurrence på det kommunale it-marked, herunder gennem fælles udvikling og konkurrenceudsættelse af landsdækkende it-løsninger. I forlængelse heraf er regeringen og KL enige om, at der i efteråret 2012 gennemføres en analyse af muligheder og potentialer ved øget konkurrence og lavere priser på kommunale it-ydelser, bl.a. gennem mere samordnet indkøb, øget prisgennemsigtighed mv. Parterne forventer endvidere at indgå en aftale om grunddata i efteråret 2012, der vil medvirke til at åbne det kommunale it-marked op for mere konkurrence.

De aftalte initiativer er nærmere uddybet i bilag 2.

Velfærdsteknologi

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om at udarbejde en ny ambitiøs digitaliseringsreform af velfærdsområderne, der kan indgå i økonomiforhandlingerne for 2014. Reformens målsætning er at sætte fart på national udbredelse af digitale og velfærdsteknologiske løsninger, der øger produktiviteten i den offentlige service, reducerer ressourceforbruget, understøtter kvalitet og har fokus på borgernes mestring af eget liv.

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om at gennemføre national implementering af telemedicinsk sårvurdering samt at igangsætte initiativerne i en national handlingsplan for

udbredelse af telemedicin. Telemedicinsk sår vurdering vurderes foreløbigt at kunne frigøre 45 mio. i 2013 stigende til knap 262 mio. kr. i 2017 i kommunerne.

Der er samtidig enighed om, at der skal udarbejdes en ny digitaliseringsstrategi for sundhedsvæsenet frem mod økonomiforhandlingerne for 2014. Arbejdet koordineres med digitaliseringsreformen.

De aftalte initiativer er nærmere uddybet i bilag 2.

Fokus på effekter, resultater og benchmarking

Regeringen og kommunerne er enige om at øge fokus på effekter og resultater. På en række områder er der i dag kun begrænset viden om, hvilke indsatser og metoder der virker og har effekt. Parterne vil i fællesskab understøtte, at kommunerne har et bedre beslutningsgrundlag, når der skal vælges konkrete løsninger.

Sammenligninger af metoder, resultater og indsatser kan medvirke til at synliggøre konkrete initiativer, der forbedrer effektiviteten i den offentlige sektor. Regeringen og KL er enige om at etablere en mere systematisk tilgang til benchmarking, der samtidig sætter fokus på udbredelse og gensidig læring. Det skal ske med inddragelse af det regionale og kommunale forsknings- og analyseinstitut samt gennem tværkommunale samarbejder, herunder fx med afsæt i det nye Fælleskommunale Ledelsesinformationssystem, FLIS.

Fokus på kerneopgaverne, forenkling og forsøg

En forudsætning for, at afbureaukratisering har mærkbare effekter, er, at der sættes fokus på at forenkle og afskaffe lovgivning, der tager tid og ressourcer fra de egentlige kerneopgaver. Det betyder, at der skal være en mere enkel styring af de store velfærdsområder.

Regeringen og KL er enige om at foretage en systematisk og dybdegående gennemgang af den eksisterende lovgivning – område for område. Gennemgangen skal sikre en mere sammenhængende og effektiv anvendelse af de offentlige ressourcer, men også en bedre og mere koordineret indsats over for borgeren.

Gennemgangen skal muliggøre en gennemgribende forenkling af reglerne og et øget fokus på resultater både inden for de enkelte sektorområder og på tværs af områder. Gennemgangen af de første initiativer afsluttes, så de kan indgå i økonomiaftalen for 2014.

Regeringen har samtidig fremlagt 37 nye konkrete forenklingsforslag, som frigør 194 mio. kr. til bedre borgernær service i kommunerne i 2013, *jf. bilag 1*.

Af større initiativer kan fremhæves følgende:

- *Forenkling af frit valg på hjemmehjælpsområdet.* Regeringen vil gøre det lettere for kommunerne at tilbyde borgerne frit valg på hjemmehjælpsområdet. Særreglerne på området skal fjernes, og det skal være lettere for kommunerne at indgå aftaler med private leverandører. Borgerens frie valg fastholdes. Det frigør 132 mio. kr. i kommunerne i 2013 til borgernær service.

- *Lempelse af annonceringspligten for offentlige udbydere.* For at lette kommunernes administrative byrder i relation til annonceringspligten vil regeringen skabe et enstrengt system for de såkaldte bilag II B-tjenesteydelser, således at der for disse ydelser ikke skal være mere byrdefulde regler end, hvad der følger af EU's udbudsdirektiv. Det frigør 10 mio. kr. i 2013 til borgernær service.
- *Forenklingsinitiativer vedr. private fælles veje.* Det er de private grundejere, der har ansvaret for, at private fælles veje er i god og forsvarlig stand. Kommunerne fører tilsyn hermed. Regeringen har foreslået en række initiativer, som mindsker den kommunale administration af forhold vedrørende private fælles veje. Det frigør 28 mio. kr. i 2013 til borgernær service.

Forenkling af statslige regler kan ikke stå alene. Det er derfor vigtigt, at kommunerne fortsætter arbejdet med forenkling lokalt. Regeringen og KL er enige om at understøtte dette, fx gennem lokale forsøg, der udfordrer og nytænker de eksisterende arbejdsgange.

Der er i regi af frikommuneforsøget igangsat perspektivrige og nytænkende forsøg. Evalueringen af forsøgene forventes at danne grundlag for forslag til yderligere forenkling af statslig regulering og udvikling af velfærd. Der vil samtidig blive arbejdet med nye forsøg inden for prioriterede områder.

Regeringen og KL er herudover enige om at fastholde og forlænge udfordringsretten til udgangen af 2015. Samtidig forenkles ansøgningsprocessen med henblik på at forkorte sagsbehandlingsstederne. Der vil endvidere blive sat øget fokus på systematisk erfaringsindsamling, med henblik på at gode erfaringer kan forankres i den statslige regelforenklingsindsats.

Mindre administration i kommunerne

Med økonomiaftalen for 2012 er det aftalt, at den kommunale administration skal reduceres med 5 pct. i 2013 svarende til knap 1 ½ mia. kr. i forhold til niveauet i 2010. De frigjorte ressourcer bliver i kommunerne og anvendes til borgernær service.

Kommunernes regnskaber for 2011 viser, at kommunerne har gennemført en betydelig tilpasning af den kommunale administration. De samlede administrationsudgifter er således faldet med ca. 1,2 mia. kr. sammenholdt med regnskaberne for 2010.

Regeringen og KL er enige om, at kommunerne skal fortsætte indsatsen for at reducere det administrative ressourceforbrug i 2013. I forlængelse af anbefalingerne fra arbejdsgruppen om kommunernes administration er der samtidig enighed om opgørelsesmetoder for kommunernes administration. Økonomi- og Indenrigsministeriet vil fremover offentliggøre tal for udviklingen i den kommunale administration og ledelse på kommuneniveau baseret på tal for både personale og udgifter. En opgørelse baseret på personaletal offentliggøres halvårligt fra efteråret 2012, mens udviklingen i udgifterne til administration og ledelse opgøres på årsbasis fra regnskab 2013.

Indkøb

Kommunerne har styrket deres samarbejde om fælles forpligtende indkøb og standardisering af varesortimenter. Det har reduceret kommunernes indkøbspriser.

Som led i denne proces blev der med økonomaftalen for 2012 aftalt konkrete målsætninger for det kommunale indkøb. Det indgik heri, at der frem mod 2015 etableres 15 - 20 fælleskommunale forpligtende indkøbsaftaler i regi af SKI, Statens og Kommunernes Indkøbs Service.

Den første fase af fælleskommunale forpligtende aftaler er igangsat, og størstedelen af kommunerne har tilsluttet sig de nye aftaler, der dækker fire områder (kopi og print, forbrugsartikler, computere og møbler).

De fælleskommunale forpligtende aftaler skal både give bedre priser og reducere kommunernes eget administrative arbejde med eksempelvis at afholde udbud. Der er med de første to forpligtende aftaler alene opnået besparelser på over 100 mio. kr. i aftalernes løbetid for de tilsluttede kommuner. Regeringen og KL opfordrer på den baggrund kommunerne til fortsat at bakke op om de fælleskommunale forpligtende aftaler.

Offentligt privat samarbejde

Øget offentlig-privat samarbejde kan udfordre og give ideer til den lokale opgavevaretagelse samt understøtte en højere kvalitet og effektivitet i opgaveløsningen. Det er imidlertid vigtigt, at den enkelte kommune selv fastlægger de relevante områder. Et frivilligt og konstruktivt samarbejde mellem det offentlige og private kan medvirke til, at de offentlige opgaver løses på den bedste og mest effektive måde.

Regeringen og KL er enige om at understøtte og udbrede kommunernes samarbejde med den private sektor. Nye former for samarbejde og fleksible udbudsformer som fx funktionsudbud, udbud efter forhandling og offentlig-private partnerskaber kan medvirke til at forbedre kommunernes muligheder for at inddrage private aktører i opgaveløsningen. Samtidig skal gode erfaringer med offentlig-privat samarbejde udbredes, så kommunerne kan lære af hinanden.

Det er samtidig vigtigt, at der skabes gode rammevilkår for samarbejdet, så samarbejdet med private virksomheder ikke er unødigt tids- eller ressourcekrævende for kommunerne.

Der er enighed om, at praksis i det nuværende klagesystem for udbud indebærer for store forsinkelser og omkostninger. Regeringen vil derfor tage initiativ til at ændre rammerne for det nuværende klagesystem med henblik på bl.a. at mindske antallet af åbenlyst ubegrundede klager. Som led heri vurderes mulighederne for at afkorte de nuværende klagefrister over udbud, hæve klagegebyret og skabe større symmetri i fordeling af sagsomkostninger mellem offentlig ordregiver og klager.

Regeringen og KL er enige om, at rammeaftaler er et vigtigt redskab ved tilrettelæggelsen af et effektivt offentligt indkøb. Regeringen vil i nær fremtid søge at skabe øget klarhed om anvendelsen af rammeaftaler via en revision af implementeringsbekendtgørelsen.

Regeringen og KL er endvidere enige om, at der generelt er behov for at sikre en bedre forståelse af og klarhed om de gældende udbudsregler. KL noterer sig i den forbindelse, at regeringen vil arbejde for at forenkle EU's udbudsregler, så det bliver nemmere og billigere at gennemføre udbud, ligesom regeringen vil styrke vejledningen om udbudsreglerne.

Regeringen vil derudover som opfølgning på EU's nye udbudsdirektiver fremlægge en dansk udbudslov, der skal sikre større klarhed og fleksibilitet for virksomheder og ordregivere, herunder i forhold til nye udbudsformer, der styrker innovation og tager hensyn til livscyklusomkostninger. Regeringen vil nedsætte en arbejdsgruppe til det lovforberedende arbejde med deltagelse af blandt andet KL og eksterne eksperter med praktisk erfaring i arbejdet med udbud.

Regeringen og KL er endvidere enige om vigtigheden af at anvende sociale klausuler om uddannelses- og praktikpladser, partnerskaber mv. i relevante større udbud. Det konstateres i den forbindelse, at kommunerne arbejder med sociale klausuler og etiske hensyn i forbindelse med udbud,

Kommunernes brug af private leverandører målt ved IKU-indikatoren udgør i 2011 25 pct., hvilket afspejler en stigning i forhold til 2010. Regeringen og KL er enige om at følge udviklingen i IKU-indikatoren.

Med henblik på at fremme offentligt privat samarbejde etableres en låne- og deponeringsfrigtagelsespulje på 100 mio. kr. i 2013, hvor der kan søges om låneadgang eller dispensation fra deponeringsforpligtelsen i lånebekendtgørelsen.

6. Øvrige temaer

Restancer

På trods af målrettede initiativer ligger de kommunale restancer fortsat på et højt niveau. Regeringen og KL er derfor enige om fortsat at fastholde fokus på opkrævning og inddrivelse af de kommunale restancer dels for at nedbringe restancerne, dels for at sikre et højt gensidigt informationsniveau og opnå bedre sammenhængende processer på området.

Regeringen og KL er på den baggrund enige om at indgå i et partnerskab om inddrivelse med deltagelse af Skatteministeriet, KL samt udvalgte kommuner. Partnerskabet får til opgave at sikre den overordnede koordinering af konkrete initiativer til styrkelse af den fælles opkrævnings- og inddrivelsesopgave.

Følgende emner vil blandt andet blive behandlet i partnerskabet, der skal komme med konkrete anbefalinger i foråret 2013:

- Sikring af gennemsigtighed og løbende information og kommunikation om løsning af opkrævnings- og inddrivelsesopgaven og udbredelse af best practice.

- Afdækning af muligheder for procesoptimering på lønindeholdelsesområdet.
- Afklaring af hvorvidt der i større omfang er øvrige afgiftslignende kommunale krav, der kan blive omfattet af lovgivningen om særskilt lønindeholdelse.

Parterne er enige om at følge udviklingen i de kommunale restancer og gøre status for effekten af de igangsatte tiltag inden udgangen af 1. kvartal 2014.

Flere kvinder i ledelse

Regeringen lancerede i maj 2012 en dansk model for at få flere kvinder i ledelse. Regeringen opfordrer i forlængelse heraf kommuner og regioner til at udarbejde fælles retningslinjer for, hvordan man på regionalt eller kommunalt plan kan fremme kvinder i ledelse.

Kommunal fremme af vækst og erhvervsudvikling

Kommunerne har stor betydning for at skabe gode rammebetingelser for vækst og erhvervsudvikling gennem bl.a. effektiv virksomhedsrettet sagsbehandling, god infrastruktur mv.

Regeringen og KL er enige om at igangsætte et arbejde, der skal se nærmere på kommunernes bidrag til vækst og erhvervsudvikling. Arbejdet igangsættes efter færdiggørelsen af den igangværende evaluering af kommunalreformen på området for regional udvikling samt i forlængelse af arbejdet i de vækstteams, der er nedsat under ministerudvalget for ny erhvervs- og vækstpolitik, og som løbende frem mod foråret 2013 vil komme med anbefalinger, der kan styrke væksten inden for erhvervsområder, hvor Danmark har særlige styrker og potentialer. Arbejdet skal endvidere ses i sammenhæng med den analyse af kommunernes incitamenter til at fremme vækst og skabelsen af nye arbejdspladser, der gennemføres i regi af Finansieringsudvalget under Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Væksthuse

Regeringen og KL er enige om, at væksthuse spiller en rolle i det nationale erhvervsfremmesystem som regionale knudepunkter i et sammenhængende rådgivningssystem. Der er indgået en særskilt national aftale om rammer og mål for væksthuses indsats i 2013. På dette grundlag indgår kommunerne i slutningen af 2012 en aftale med væksthuset i regionen om indsatsen i 2013.

Praktikpladsaftalen

Regeringen har i forbindelse med finansloven for 2012 indgået *Aftale om en forstærket indsats for flere praktikpladser i 2012* med et bredt flertal i Folketinget. KL og regeringen er enige om, at kommunerne understøtter aftalen ved fortsat at prioritere oprettelsen af praktikpladser.

Kommunal ansatte med ret til statslig tjenestemandspension

Udgifter til tjenestemandspensioner hænger tæt sammen med skalatransaktionsplaceringen på pensioneringstidspunktet. Regeringen og KL er enige om, at det generelt er et sundt princip, at der er sammenhæng mellem beslutningskompetence og finansieringsansvar. På den baggrund igangsættes en analyse af kommunernes håndtering af kommunalt tjenestemandsansatte med ret til statslig tjenestemandspension.

Ungdomsuddannelse for unge med særlige behov (STU)

Lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov (STU) skal revideres i folketingsåret 2012/13. STU er en tre-årig ungdomsuddannelse til unge udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov, der ikke kan gennemføre anden uddannelse.

Formålet med STU er, at den unge opnår personlige, sociale og faglige kompetencer til en så selvstændig og aktiv deltagelse i voksenlivet som muligt og eventuelt til videre uddannelse og beskæftigelse.

Som led i lovrevisionen foretages en vurdering af behovet for en evt. justering af uddannelsens rammer og indhold. Bl.a. undersøger man, om ungdomsuddannelsen lever op til lovens formål, om målgruppen er rigtigt afgrænset, og om midlerne anvendes hensigtsmæssigt. Regeringen og KL er derfor enige om at se nærmere på, om uddannelsen kan tilrettelægges mere hensigtsmæssigt i forbindelse med den kommende lovrevision, herunder på om kommunernes styring af uddannelsen kan styrkes.

Kommuners mulighed for at deltage i selskaber

Regeringen og KL er enige om at lempe begrænsningerne på kommunernes muligheder for aktivt at deltage i selskaber, og at det skal være nemmere for en kommune at udføre opgaver for en anden kommune.

Regeringen vil derfor søge om tilslutning til følgende:

- Den andel af omsætningen, der må stamme fra salg til andre end kommuner og regioner i virksomheder med deltagelse af kommuner og regioner, øges fra 25 pct. til 50 pct., jf. lov nr. 548 af 8. juni 2006.
- For at styrke kommunernes muligheder for mellem-offentlige samarbejder vil regeringen arbejde for at ophæve kravet om, at kommuner kun kan udføre opgaver for andre offentlige myndigheder, hvis opgaven forinden har været udbudt. Tiltaget vedrører opgaver, der ligger under tærskelværdierne i udbudsdirektiverne, og kommunerne vil fortsat skulle leve op til det almindelige gennemsigtighedsprincip i EU-retten.

Kommunernes betaling af vejbidrag

Regeringen og KL er enige om i efteråret 2012 at se nærmere på rammerne for kommunernes betaling af vejbidrag til spildevandsselskaberne.

Den kommunale kontoplan

Regeringen og KL er enige om, at der er et behov for at foretage et serviceeftersyn af den kommunale kontoplan, herunder vurdere om den overordnede struktur i kontoplanen kan opgøres mere hensigtsmæssigt.